Rekenkamer Meierijstad

Meierijstad, 15 april 2025

Betreft: Ombuigingsvoorstel rekenkamer

Beste raads- en commissieleden,

De gemeenten staan voor een grote uitdaging. Een groot takenpakket, een hoge ambitie en toch minder middelen in het vooruitzicht. De zogenaamde 'ravijnjaren' staan voor de deur. De rekenkamer Meierijstad realiseert zich dat uw raad daarmee voor een lastige opgave staat. U moet keuzes maken. Hiervoor heeft het college een heel pakket aan mogelijke ombuigingsvoorstellen voor u voorbereid. Een – in financiële zin – heel gering voorstel betreft het werk van de rekenkamer. U zult begrijpen dat wij hier uw bijzondere aandacht voor vragen.

Op pagina 10 van het Boekwerk ombuigingsvoorstellen staat ombuigingsvoorstel 0.1.7. Hierin is het voorstel opgenomen om vanaf 2026 € 10.000 per jaar te bezuinigen op het budget 'diensten van derden' voor de rekenkamer. Als toelichting is aangegeven dat er niet meer dan € 40.000 is uitgegeven op dit budget. En dat er zodoende € 10.000 verlaagd kan worden. Voor uw informatie, het totale (onderzoeks)budget bedraagt € 52.500 in 2025 (en wordt € 42.500 als dit ombuigingsvoorstel wordt geëffectueerd).

De rekenkamer wil u bij uw afweging in de keuze voor ombuigingen graag het volgende meegeven:

- Hoogte van het budget
  Landelijk is er door diverse partijen (Ministerie van Binnenlandse Zaken, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Vereniging van Rekenkamers, de Vereniging voor Raadsleden en de Vereniging van Griffiers) nagedacht over een passend budget voor de rekenkamer. Dit is vastgelegd in de Inspiratiekaders effectieve invulling lokale rekenkamer (2 november 2020). In die inspiratiekaders kunt u deze tabel vinden:

Tabel 1 Scenario minimaal noodzakelijke budget

Inwoners	Minimaal benodigde hoeveel-heid onderzoek	Perc. overhead totale budget		Directe kosten per onder-zoek in euro laag	Minaal benodigde directe kosten onderzoek laag	overhead laag	**Indicatie minimaal noodzake-lijke budget in euro bij lage kosten per onder-zoek**		Directe Kosten per onder-zoek in euro hoog	Minimaal benodigde directe kosten onderzoek hoog	overhead hoog	**Indicatie minimaal noodzake-lijke budget in euro bij hoge kosten per onder-zoek**
10.000	0,75	40		8.000	6.000	4000	**10.000**		12.000	9.000	6000	**15.000**
20.000	1,5	39		10.000	15.000	9590	**24.590**		14.000	21.000	13426	**34.426**
50.000	2,5	36		16.000	40.000	22500	**62.500**		20.000	50.000	28125	**78.125**
90.000	3	32		24.000	72.000	33882	**105.882**		28.000	84.000	39529	**123.529**
130.000	3,5	28		32.000	112.000	43556	**155.556**		36.000	126.000	49000	**175.000**
170.000	4	24		40.000	160.000	50526	**210.526**		44.000	176.000	55579	**231.579**

  Uiteraard zit er een verhaal achter deze cijfers en worden diverse overwegingen gegeven voor een goed gesprek tussen rekenkamer en raad over een passend budget. Maar het

biedt wel een zeker inzicht in wat eind 2020 als minimaal noodzakelijk budget werd gezien voor rekenkamers. Gelet op het inwoneraantal van Meierijstad ligt dit tussen de € 62.500 tot € 78.125. Het huidige budget van de rekenkamer is dus al geenszins ruim te noemen. Dit ervaart de rekenkamer in de praktijk ook. Daarover hieronder meer.

- Ambitie van de rekenkamer
  Zoals u hebt kunnen zien in de onderzoeksprogramma's van de rekenkamer Meierijstad heeft de rekenkamer de ambitie om twee volwaardige onderzoeken op jaarbasis uit te voeren. Momenteel hanteert de rekenkamer hierbij als uitgangspunt dat één onderzoek maximaal € 25.000 mag kosten. In de praktijk blijkt dit budget al aan de krappe kant te zijn. Ook de onderzoeksbureaus die offertes aanleveren, geven dit nadrukkelijk aan. Het is daarom niet realistisch om het budget te verlagen en toch te verwachten dat er een waardevol en goed onderzoek wordt gedaan. Een verlaging van het jaarlijkse onderzoeksbudget naar €42.500 maakt het duidelijk dat het uitvoeren van twee volwaardige onderzoeken per jaar niet meer mogelijk is.

- Waarde van rekenkameronderzoek
  Rekenkameronderzoek kan u als gemeenteraad heel veel inzicht verschaffen en helpen bij de uitvoering van het raadswerk, specifiek bij de invulling van uw controlerende en kaderstellende rol. Als rekenkamer hebben we de uitgesproken ambitie om rekenkameronderzoek te verrichten waarvan de uitkomsten u daadwerkelijk helpen in de praktijk. En die uiteindelijk van waarde zijn voor de maatschappij. Landelijk is de afgelopen jaren ingezet op professionalisering en een betere positionering van de rekenkamers.

- Toelichting bij ombuigingsvoorstel
  Als toelichting bij het ombuigingsvoorstel wordt kort gesteld dat er niet meer dan € 40.000 is uitgegeven op dit budget. Achter dit cijfer schuilt een verhaal. De rekenkamer Meierijstad is eind 2023 volledig van samenstelling gewijzigd. Voorafgaand aan de start van de rekenkamer in de huidige samenstelling is er een periode geweest van weinig onderzoek. Dit had te maken met de vertrekkende rekenkamerleden en de werving van nieuwe leden. De rekenkamer was gedurende een periode zo gezegd niet operationeel. Eind 2023 ging de rekenkamer in de huidige samenstelling van start. Hier was tijd voor nodig. De rekenkamer moest als team gaan functioneren, afspraken maken met elkaar, elkaar goed leren kennen, et cetera. In 2024 is hard gewerkt aan een vernieuwend rekenkameronderzoek, wat extra inzet vroeg. De rekenkamer had kunnen kiezen voor de 'veilige weg' met een traditioneel rekenkameronderzoek. Maar juist vanwege de nadrukkelijke ambitie om rekenkameronderzoek te verrichten die u nieuwe inzichten geeft, handvatten geeft en die van waarde is voor u als gemeenteraad heeft de rekenkamer die keuze niet gemaakt. Met als gevolg dat er in 2024 'slechts' één onderzoek is uitgevoerd. Dit in overleg met de griffier die hier alle begrip en ruimte voor bood. Nu leven we in 2025 en zijn we als rekenkamer 'op stoom'. We willen heel graag invulling geven aan de ambitie om u als raad tweemaal per jaar een onderzoek te presenteren en u meer inzicht te bieden. We zijn zodoende van mening dat de toelichting bij het ombuigingsvoorstel niet het complete verhaal vertelt en hopen u met deze nadere toelichting meer inzicht te hebben geboden.

Rekenkamer Meierijstad

Oproep aan de raad: bezuinig niet op de rekenkamer, of in ieder geval niet voordat u met ons het goede gesprek hebt gevoerd en dit een weloverwogen keuze is van uw raad.

We zijn heel graag bereid om met u dit goede gesprek te voeren.

Met vriendelijke groet,

Maarten Pieters

Voorzitter rekenkamer Meierijstad